

3. Kafli – Félagsmótun - *Socjalizacja/proces uspołecznienia jednostki*

Orðaforði - bls. 36-49

Orð og hugtök	Pólska	Útskýringar
barnavinna	praca dzieci	praca wykonywana przez dzieci za opłatą lub na rzecz rodziny (w rodzinie).
dómsvald	władza sądownicza	Obok ustawodawczej i wykonawczej najważniejsza władza. Obejmuje system organów sądowych.
einstefnumiðlar	media jednokierunkowe	- gazety, czasopisma, radio, telewizja są one pasywne w przeciwieństwie do mediów internetowych -
embættismaður	urzędnik wyższy rangą	Urzędnik państwowy lub gminny, powołany formalnie w drodze określonych procedur do wykonywania, związanych z odpowiedzialnością zadań w danym urzędzie.
félagsmótun	socjalizacja	Proces, w którym jednostka (osoba) uczy się zasad i reguł panujących w danym społeczeństwie, związanych z kulturą, językiem itd. Człowiek z jednostki biologicznej przekształca się w jednostkę społeczną
fjórða valdið	czwarta władza	Środki masowego przekazu takie jak: prasa, telewizja a w ostatnich latach media internetowe często nazywane są czwartą władzą. Mają ogromny wpływ na poglądy ludzi.
fjölmíðlafólk	pracownicy mediów	-osoby pracujące w środkach masowego przekazu-
fjölmíðlar	środki masowego przekazu	-radio, telewizja, gazety, muzyka, film, Internet itp.-
formleg menntun	wykszałcenie formalne	Wykszałcenie zdobyte w szkołach, zakończone świadectwem, dyplomem.
framkvæmdarvald	władza wykonawcza	- władza wykonawcza to Rada Ministrów wraz Premierem -
fréttamaður	dziennikarz	-pracownik redakcji prasowej, radiowej lub telewizyjnej zajmujący się zbieraniem informacji, pisanie artykułów i przeprowadzaniem wywiadów-

fréttir	wiadomości	- audycja radiowa lub telewizyjna, w czasie której przekazywane są aktualne informacje z kraju i ze świata -
frummótun	socjalizacja pierwotna	Pierwszy etap socjalizacji obejmujący dzieciństwo i wczesną młodość. Na początkowym etapie ma miejsce w rodzinie. Człowiek uczy się reguł potrzebnych do sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie.
gagnvirk/gagnvirkir	interaktywny, interaktywne	- o programie komputerowym, sprzęcie elektronicznym itp.: odbierający informacje od użytkownika i reagujący na nie -
gildishlaðin orð	-	- słowa o dużym ładunku znaczeniowym, często negatywnym -
heimsmynd	światopogląd	- zespół czyichś poglądów na świat i na życie, wpływający na jego zachowanie -
hlutverk	rola, zadanie do spełnienia	- rola nauczyciela, ucznia -
leikreglur samfélagsins	-	- zasady i reguły obowiązujące w społeczeństwie -
líkamstjáníng	mowa ciała	Mowa ciała obejmuje zwykle takie komunikaty niewerbalne, jak: gesty i ruchy ciała, mimika, postawa i ukierunkowanie ciała, ruchy oczu i odruch źreniczny, sposób używania przestrzeni interpersonalnej itp.
löggjafarvald (Alþingi)	władza ustawodawcza	W Islandii prawo ustanawia Alþingi. W Polsce jest Sejm i Senat.
mikilvægustu félagsmótunaraðilar	najważniejsze czynniki wpływające na proces socjalizacji człowieka	To rodzina, szkoła, grupy koleżeńskie, środki masowego przekazu i inne, czyli wszystkie te grupy do których dana jednostka należy i które mają lub miały wpływ na rozwój naszej osobowości.
óbein auglýsing	reklama pośrednia	Występuje wówczas, gdy dany produkt nie jest reklamowany bezpośrednio, ale np. dziennikarz używa komputera danej firmy i widz to widzi.
óformleg menntun	wykształcenie nieformalne	- wiedza zdobyta poza systemem szkolny np. w trakcie pracy wykonywania zawodowej nabywamy różne umiejętności-
rafrænar miðlar	media elektroniczne	Facebook, Snapchat, Instagram itp.

samfélagsmiðlar	media społecznościowe	-Facebook, Twitter itp. -
síðmótun	socjalizacja wtórna	Rozpoczyna się po okresie dzieciństwa. Przebiega najczęściej poza rodziną. Zdobywamy różną wiedzę i wówczas kształtują się nasze poglądy na różne sprawy. Wpływ na nas ma szkoła, grupa rówieśnicza itd. Ten proces nigdy się nie kończy.
sjálfsmýnd	tożsamość, świadomość siebie	- własne wyobrażenie o sobie, samoocena-
sjálfstæðisaldur	pełnoletność	- wiek, w którym nabywa się pełnię praw obywatelskich oraz ponosi odpowiedzialność za swoje czyny, pełnoletność uzyskujemy z ukończeniem 18 lat-
sjónvarp	telewizja	
staða	pozycja społeczna	Miejsce w strukturze społecznej „przestrzeń społeczna” Wyznaczona przez układ norm. Każdej pozycji społecznej przypisana jest jakaś rola, np. rola matki, ojca.
tjáningarfrelsi	wolność słowa	- prawo do publicznego wyrażania własnego zdania oraz poglądów -
umboðsmaður barna	Rzecznik Praw Dziecka	- urzędnik państwowy powołany po to, aby pilnować przestrzegania praw dziecka w danym kraju-
umbúðalaust	dosadnie	- bez owijania w bawełnę; bez ogródek, mocny, nie pozostawiający złudzeń, wątpliwości, niejasności -
upplýsingar	informacje	- informacje na dany temat, ale nie informacje radiowe czy telewizyjne -
útvarp	radio	

Dla zainteresowanych> <https://www.epodreczniki.pl/reader/c/224395/v/latest/t/student-canon>

- <https://pl.wiktionary.org/wiki/>
- <http://sjp.pwn.pl>
- <https://pl.wikipedia.org>
- <https://snara.is/>
- <http://encyklopedia.pwn.pl/>